

Sisäministeriö
Hankeikkuna

Viite: Lausuntopyyntö VN/16276/2024

Lausunto ampumaratojen ympäristöluvituksen siirtämisestä ampumaratalakiin

Oulun seudun ympäristötoimen lausunto

Ehdotus ympäristönsuojelulain ja ampumaratalain yhdistäminen luvitusmenettelyssä selkeyttää sääntelyä, mikä voi vähentää hallinnollista menettelyä sekä nopeuttaa prosessia. Ympäristönsuojelulakia kritisoidaan esityksessä perusteettoman kireäksi, mutta samaan aikaan esityksen tarkoituksena ei ole lieventää ympäristövaatimuksia. Ympäristötoimen näkemyksen mukaan tämä tarkoittaisi lupahakemuksien selvitysvaateiden pysyvän nykyisen kaltaisena. Luvitusta voi hankaloittaa ehdotuksen johdosta terminologian muuttuminen, jolloin tulkintavaikkeuksien riski kasvaa ja luvitus voi epäonnistua. Ympäristönsuojelulain mukaisesti luvitetuna on selkeää, kun hakemuksessa toimitetaan valtioneuvoston päätöksen mukaiset selvitykset. Pelkästään meluvaikutusten tarkastelu mallinnuksella ei erityisesti vakioi tarvittavia selvityksiä, sillä se on hyväksytty tapa tälläkin hetkellä.

Hakijoiden talouteen liittyvät helpotukset kohdistuvat ainoastaan lupamaksuun, eikä sillä todennäköisesti ole suurta vaikutusta ilmoitusten tekemiseen koska suurin osa luvitukseen liittyvistä kuluista liittyy selvitysten tekoon. Ehdotus ei siten merkittävästi edistä ampumaratojen määrän kasvua tältä osin. Suurimmat kulut toiminnassa muodostuvat kuitenkin radan ja suojausrakenteiden rakentamisesta ja toiminnan päätyttyä jälkihoitotoista. Käytännössä haasteita selviytyä toiminnassa muodostuvista kuluista on ollut pienillä voittoa tavoittelemattomilla yrittäjillä.

Vähäisen ampumaradan määritelmä tulee lakimuutoksen johdosta muuttumaan merkittävästi, 10 000 laukauksesta 100 000 laukaukseen. Vähäiset ampumaradat siirtyisivät ilmoituksenvaraisiksi. Myös pohjavesialueella sijaitsevat radat olisivat ilmoitusvelvollisia laukausmäärän mukaisesti. Esityksessä ei ole annettu perusteluita, miksi vähäisen ampumaradan määritelmä muuttuu. BAT-oppaan mukaan parhaan käyttökelpoisen tekniikan noudattaminen ei kaikissa olosuhteissa takaa ympäristönsuojelun riittävää tasoa. Ehdotuksen mukainen menettely luvan myöntämisestä silloin, kun käytetään parhaita tekniikoita, ei siis välttämättä ole riittävää pohjavesialueilla ja silloin tulee määrätä olosuhteiden mukaisesti mittavampia ympäristönsuojelutoimenpiteitä. Joissain tapauksissa suojaavilla toimenpiteillä ei voida saavuttaa riittävää ympäristönsuojelullista tasoa, jolloin lupaa ei voida myöntää pohjaveden pilaantumiskiellon perusteella. Myöntämällä lupa ampumaradalle vain parhaiden käyttökelpoisten tekniikoiden perusteella jätetään huomiotta toiminnan vaikutukset ympäristöön kokonaisuutena.

Ympäristönsuojelulakia on tarpeen noudattaa, jotta voidaan ennaltaehkäistä ympäristön pilaantumista. Ennaltaehkäisy on erityisesti tarpeen, koska lakiehdotuksessa ei säädetä toiminnan lopettamisen johdosta tehtävistä toimenpiteistä, kuten pilaantuneen maaperän puhdistamisesta.

15.12.2025

Lakiehdotuksessa 9 d § veloitetaan vain tarkkailusta, joka ei ole yksistään riittävä toimenpide, mikäli kyse on ympäristön pilaantumisesta.

Ehdotuksessa 5 § poliisihallituksen tulee pyytää lausuntoa sijaintipaikan poliisilta, sijaintikunnalta sekä sen ympäristönsuojeluviranomaiselta. Ympäristötoimen näkemyksen mukaan lausuntoa tulisi pyytää myös Lupa- ja valvontavirastosta sekä toiminnan sijoituessa luokitellulle pohjavesialueelle paikalliselta vesilaitokselta tai vedentuottajalta (vesiosuuskunnat). Ehdotuksessa ei erikseen määrätä pyytämään muistutuksia tai mielipiteitä itse asianosaisilta, eli kiinteistöiltä joihin vaikutukset kohdistuvat. Hakijan tulee antaa tiedoksi asianosaiset. Epäselväksi jää, ketkä luetaan asianosaisiksi vai onko se hakijan määrittelemät kiinteistöt. Haitankärsijöiksi, ja siten asianosaisiksi mainitaan sellaiset kiinteistöt, joilla melun raja-arvot ylittyvät. Tämä olisi merkittävä heikennys osallistumis- ja muutoksenhakuoikeuksiin päätöksenteossa. Asianosaisilla tulee jatkossakin olla mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon ja asian käsittelyssä tulee noudattaa hyvää hallintotapaa. Ehdotus ei sisällä myöskään pykälää asian kuuluttamisesta, joka myös heikentää osallistumismahdollisuuksia.

Esitetyt poliisihallitukselle siirtyvät tehtävät vaativat laajaa asiantuntemusta ympäristöalalta. Resursseja tulisi varata riittävästi luvitus- ja valvontatyöhön. Ympäristötoimen näkemyksen mukaan vain kahden henkilötyövuoden lisääminen poliisien resurssiin valtakunnallisesti ei tulisi riittämään siirtyvien luvitus- ja valvontatehtävien hoitamiseen. Mikäli halutaan varmistua yhdenmukaisesta kohtelusta lupaprosessissa sekä toiminnan lopettamisen yhteydessä, asian käsittely voitaisiin siirtää myös valtion ympäristöviranomaisen hoidettavaksi. Tällöin myös puolustusvoimien ampumaradat ja toimintaa valvoisi ja luvittaisi yksi taho.

Toimivalta

Oulun kaupungin hallintosäännön 26.1. §:n mukaan Oulun seudun ympäristötoimi - liikelaitoksen johtokunta toimii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena. Hallintosäännön § 22 mukaan liikelaitoksen johtaja käyttää puhevaltaa liikelaitoksen johtokunnan puolesta ja antaa lausunto- ja tuomioistuimille ja muille viranomaisille.

Lisätietoja asiasta antaa ympäristötarkastaja Heidi Autio p. 040 774 9035

Leena Tuuri
ympäristöjohtaja